

วิทยาการคำนวณ ม.3

บทที่ 4 การประมวลผลข้อมูล

คลิกเพื่อเข้าสู่บทเรียน

เมนูหลัก

คำชี้แจง

ข้อมูลดีมีชัยไปกว่าครึ่ง

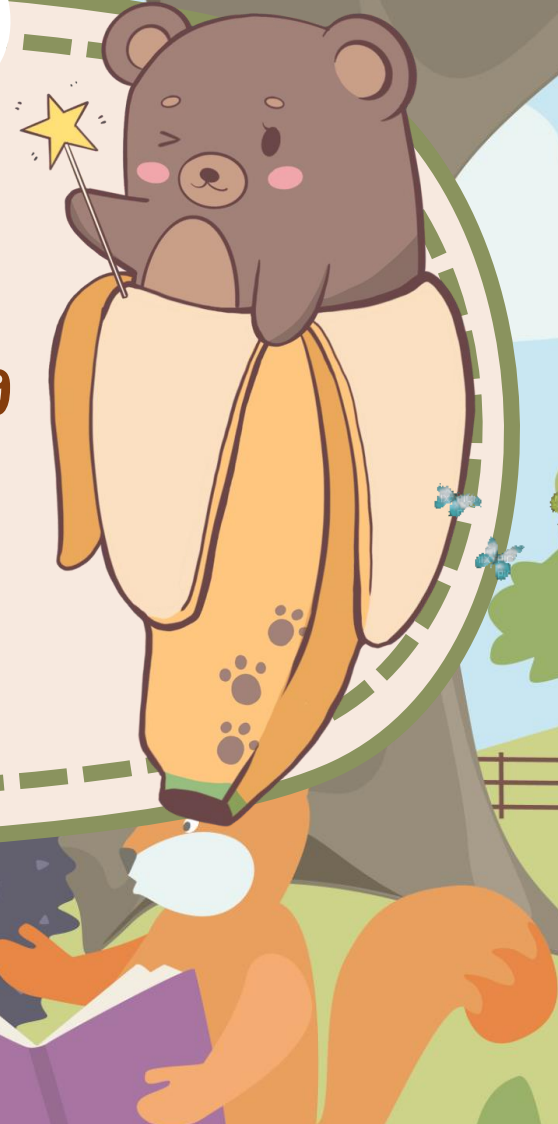
ผู้จัดทำ

การนำข้อมูลมาใช้
แก้ปัญหา

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนศึกษาบทเรียน
2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนทั้งหมด 20 ข้อ 20 คะแนน

ข้อมูลดีมีชัยไปกว่าครึ่ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ปัญหาได้
2. นักเรียนสามารถนำการประมวลผลข้อมูลไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

ทบทวนความรู้ก่อนเรียน

เมื่อเข้าชมเว็บไซต์ เครื่องข่ายสังคม หรือแอปพลิเคชันสั่งซื้อสินค้า จะมีข้อมูลโฆษณาสินค้า หรือข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่สนใจปรากฏอยู่เสมอ เนื่องด้วยเทคโนโลยีในปัจจุบัน **เว็บไซต์หรือระบบผู้ให้บริการ** ต่างๆ มีการเก็บพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้ แล้วนำมาวิเคราะห์สิ่งที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมผู้ใช้

ทบทวนความรู้ก่อนเรียน

เทคโนโลยีด้านข้อมูลมีประโยชน์และมีคุณค่า
กว่าที่คิด ข้อมูลมีความหลากหลายและมีปริมาณมาก
สามารถเข้าถึงได้สะดวก รวดเร็ว และตลอดเวลา ข้อมูล
ถูกนำมาใช้ประโยชน์เพื่อตัดสินใจ หาคำตอบของปัญหา
กำหนดแนวทางการดำเนินการ ตลอดจนนโยบายต่างๆ
ในทุกระดับของสังคมตั้งแต่บุคคล ครอบครัว กลุ่มเพื่อน
ชุมชน องค์กร และประเทศ จนกล่าวได้ว่า **ชีวิตประจำวัน**
ของเราขับเคลื่อนโดยมีข้อมูลเป็นฐาน

ทบทวนความรู้ก่อนเรียน

ข้อมูลคือข้อเท็จจริงหรือ
สิ่งที่สนใจ **ถูกต้องหรือไม่ ?**

ทบทวนความรู้ก่อนเรียน

ก่อนการประมวลผลต้อง
ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
และทำให้ข้อมูลอยู่ในรูปแบบ
เดียวกัน ถูกต้องหรือไม่ ?

ทบทวนความรู้ก่อนเรียน

การคำนวณเป็นการ
ประมวลผลอย่างหนึ่ง
ถูกต้องหรือไม่ ?

ข้อมูลดีมีชัยไปกว่าครึ่ง

ถ้าหากนำข้อมูลจำนวนมากมา
ทำการวิเคราะห์ในเชิงลึก จะค้นพบ
คุณค่าของข้อมูล **ช่วยสร้างมูลค่าใน
เชิงธุรกิจ หรือส่งผลทางบวกให้กับ
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นอย่างมาก**

ตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริงของ การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

ประธานาธิบดีกับข้อมูลขนาดใหญ่

ผู้ลงสมัครตำแหน่งประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกาที่ผ่านมา ทั้งบารัค โอบามา และ โดนัลด์ ทรัมป์ อาศัยข้อมูลขนาดใหญ่ที่วิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นข้อมูลความชอบส่วนบุคคล อุปนิสัยของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มากำหนดแนวทางการหาเสียงที่มีลักษณะเฉพาะสำหรับกลุ่มบุคคล จนสามารถสร้างรูปแบบการสื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่เข้าถึงผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วยวิธีการ เวลา และสถานที่ตรงกับกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด

การนำข้อมูลมาใช้แก้ปัญหา

การนำข้อมูลมาใช้แก้ปัญหา

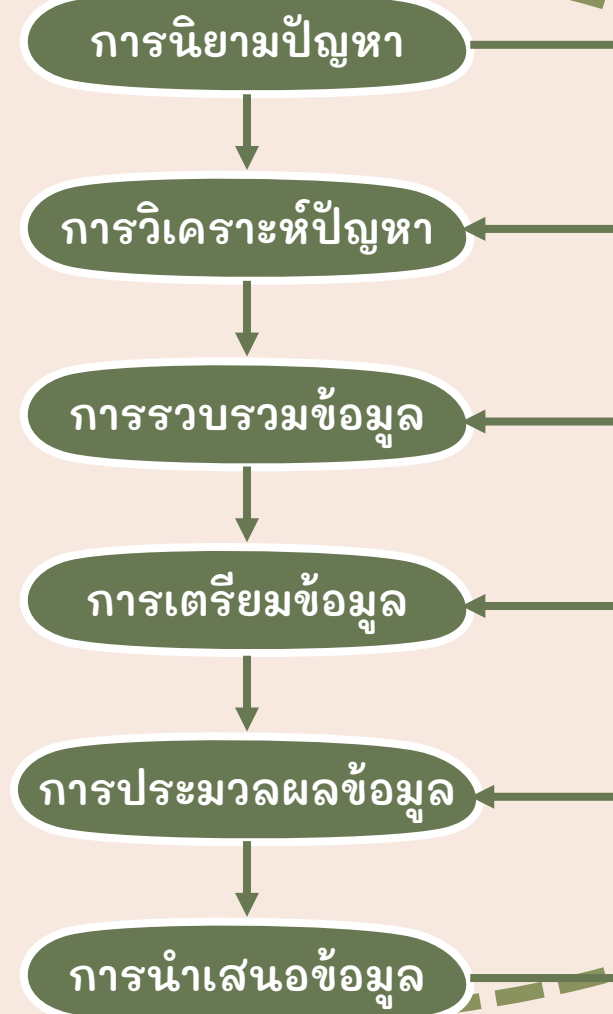
การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้
นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอยู่บน
พื้นฐานของ **จริยธรรม** เพื่อความ
ถูกต้องและเกิดประโยชน์ กับทุกฝ่ายที่
เกี่ยวข้อง

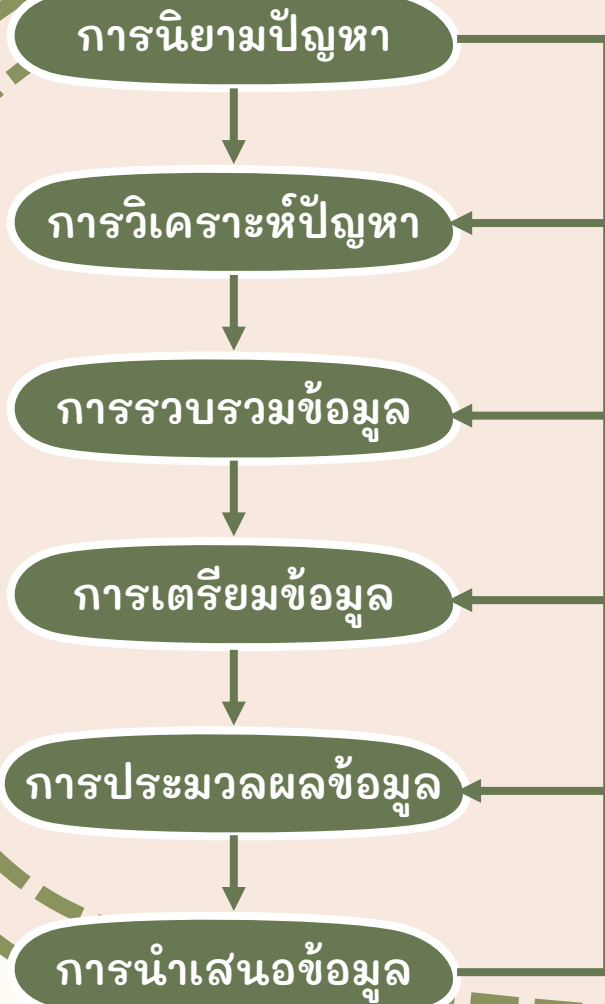

การนำข้อมูลมาใช้แก้ปัญหา

การนำข้อมูลมาใช้แก้ปัญหาที่
สนใจอย่างมีประสิทธิภาพ มีขั้นตอน
ดังนี้

การนำข้อมูลมาใช้แก้ปัญหา

โดยแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กับขั้นตอนในลำดับก่อนหน้า อย่างไรก็ตามสามารถย้อนกลับไปขั้นตอนในลำดับต่างๆ ที่อยู่ก่อนหน้าได้ เพื่อปรับปรุงให้กระบวนการมีความสมบูรณ์มากขึ้น

การนำข้อมูลมาใช้แก้ปัญหา

การนิยามปัญหา (Problem Definition)

เป็นการตั้งคำถามที่สนใจและต้องการ
หาคำตอบ ซึ่งควรมีความกระชับและชัดเจน
ระบุผลลัพธ์ที่ต้องการจากกระบวนการแก้ไข
ปัญหาพร้อมรายละเอียด เงื่อนไข สถานการณ์
เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอย่างครบถ้วน
ตัวอย่างเช่น โรงเรียนมีขยะจำนวนมาก ล้นถึง
ขยะ และมีการทิ้งขยะไม่เป็นที่

การนำข้อมูลมาใช้แก้ปัญหา

การวิเคราะห์ปัญหา (Problem Analysis)

เป็นการทำความเข้าใจปัญหาเพื่อ
กำหนดสาระสำคัญของปัญหาและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
โดยมีการทำความเข้าใจปัญหา ค้นหา
สาระสำคัญของปัญหา พิจารณาว่าสิ่งใดเป็น
ผลลัพธ์จากการแก้ปัญหาและข้อมูลต่างๆ ที่
จำเป็นในการหาผลลัพธ์ โดยมีรายละเอียดการ
ดำเนินการที่เกี่ยวข้อง คือ

การวิเคราะห์ปัญหา (Problem Analysis)

- กำหนดข้อมูลหลักที่ใช้ในการประมวลผลเพื่อหาคำตอบ
- กำหนดปริมาณข้อมูลที่ต้องรวบรวม ให้มีปริมาณที่เพียงพอและเหมาะสมกับการนำไปหาข้อสรุป
- กำหนดกรอบเวลาในการรวบรวมข้อมูล
- กำหนดชนิดของข้อมูล รูปแบบข้อมูล หน่วยของข้อมูล

การวิเคราะห์ปัญหา (Problem Analysis)

ตัวอย่างเช่น โรงเรียนมีขยะจำนวนมาก โดยวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

- มีจำนวนถังขยะที่ถึง ตั้งไว้ที่ใดบ้าง
- มีการทิ้งขยะในแต่ละถังในช่วงเวลาใดมาก-น้อยเท่าใด
- ความถี่ในการเก็บขยะ
- พบขยะที่บริเวณอื่นที่ไม่ใช่ถังขยะที่ใดบ้าง และปริมาณมากเท่าใด
- ขยะที่พบเป็นประเภทใด

การนำข้อมูลมาใช้แก้ปัญหา

การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

การรวบรวมข้อมูล (Data Collection) เป็นการได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ ครบถ้วน และจำเป็นต่อการแก้ปัญหา โดยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอาจมีจำนวน ลักษณะ และประเภทที่แตกต่างกันไป ตามผลจากการวิเคราะห์ปัญหา ซึ่งขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

1. กำหนดแหล่งข้อมูล

2. กำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูล

3. กำหนดวิธีการจัดเก็บข้อมูลที่รวบรวมได้

การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

1. กำหนดแหล่งข้อมูล

คือ ทำการรวบรวมจากแหล่งกำเนิดข้อมูล (ข้อมูลปฐมภูมิ) หรือ รวบรวมจากแหล่งอื่นที่มีการเก็บข้อมูลไว้ (ข้อมูลทุติยภูมิ) หากแหล่งข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ สอดคล้องกับเวลา และสถานการณ์ จะช่วยเพิ่มความมั่นใจในความถูกต้องของข้อมูลมากยิ่งขึ้น

การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

2. กำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูล

ขึ้นกับลักษณะข้อมูล แหล่งข้อมูล และ
ปริมาณข้อมูล

3. กำหนดวิธีการจัดเก็บข้อมูลที่รวบรวมได้

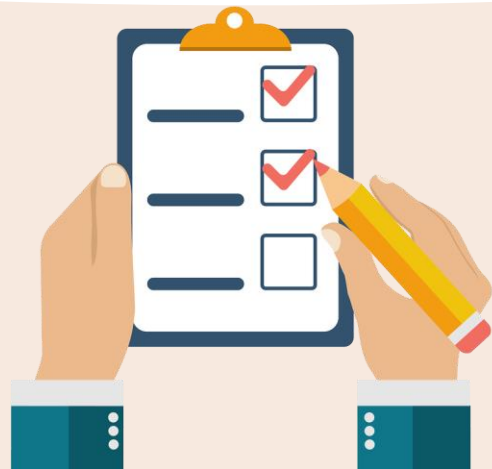
คำนึงถึงการนำข้อมูลไปใช้ในขั้นตอน
การประมวลผลข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

วิธีการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. การสังเกต ฝ้าดูแล้วจดบันทึกสถานะ
ต่างๆ ที่เกี่ยวกับปัญหาที่สนใจ

การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

2. การสำรวจ/สอบถาม ทำแบบสำรวจหรือแบบสอบถามที่ระบุรายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการให้ครบถ้วน โดยกำหนดลักษณะคำถามและรูปแบบการตอบคำถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลได้ง่ายและถูกต้อง

การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

3. การสัมภาษณ์ ใช้คำถามกับผู้รับการ
สัมภาษณ์ ทำให้ได้คำอธิบายเพิ่มเติม แต่ใช้เวลา
และค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง

การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

4. การสนทนากลุ่ม เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่คัดเลือกไว้โดยจัดให้มีสนทนากลุ่ม มีผู้ดำเนินการสนทนาเป็นผู้ซักถามประเด็นที่สนใจ

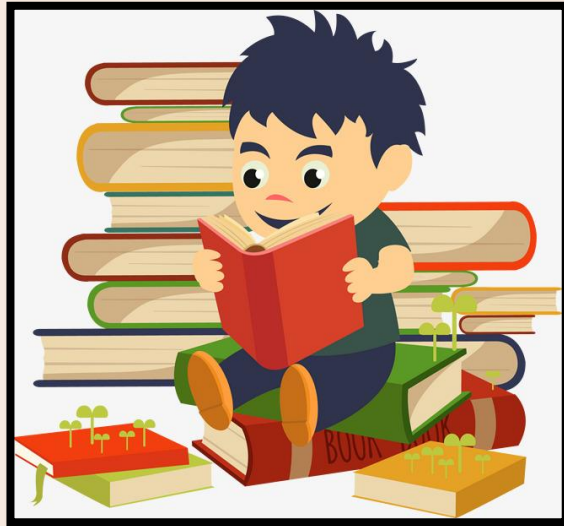
การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว
สามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้
ในการรวบรวมข้อมูลได้แบบอัตโนมัติ เพื่อ
ช่วยลดข้อผิดพลาดในการจดบันทึก อีกทั้งยัง
สะดวกรวดเร็วในการรวบรวมข้อมูล
ปริมาณมาก รวมถึงสามารถเข้าถึงผู้ให้
ข้อมูลได้อย่างไร้พรมแดน

การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

การสืบค้นเพื่อหาแหล่งข้อมูล

การสืบค้นข้อมูลด้วยมือ เป็นการสืบค้นตามเอกสาร หนังสือ ตำรา

การสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ เป็นการสืบค้นผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศหรือคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ

การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

ประเมินระดับเนื้อหาของข้อมูล
โดยข้อมูลสามารถแบ่งได้ 3 ระดับ ได้แก่

ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จาก
การค้นคว้าโดยตรงของผู้เขียน
เช่น รายงาน วิจัย วิทยานิพนธ์

การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการนำข้อมูล
ปฐมภูมิมาเขียนเรียบเรียงใหม่โดย
ระบุแหล่งที่มาอย่างชัดเจน

การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

ข้อมูลสถิติภูมิ เป็นการชี้แนะ
แหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติย
ภูมิ เช่น บรรณานุกรม
เอกสารอ้างอิง

การนำข้อมูลมาใช้แก้ปัญหา

การเตรียมข้อมูล (Data Preparation)

เป็นการดำเนินการกับข้อมูลที่รวบรวมมา เพื่อให้เป็นข้อมูลที่มีคุณภาพ พร้อมนำไปประมวลผล อย่างไรก็ตาม ข้อมูลบางส่วนที่ได้จากการรวบรวมอาจจะยังไม่สามารถนำไปประมวลผลได้ในทันที จำเป็นต้องทำความสะอาดข้อมูล (Data Cleansing) ก่อน เช่น ข้อมูลที่มีความซ้ำซ้อน มีค่าหรือลักษณะที่ผิดจากข้อมูลอื่น หรือมีรายการข้อมูลที่ขาดหายไป

การเตรียมข้อมูล (Data Preparation)

แนวทางในการตรวจสอบความผิดปกติของข้อมูล
เพื่อทำความสะอาดข้อมูล ประกอบด้วย

ความสมบูรณ์
(Validity)

รูปแบบเดียวกัน
(Uniformity)

ความครบถ้วน
(Completeness)

ความทันสมัย
(Timeliness)

การเตรียมข้อมูล (Data Preparation)

ความสมบูรณ์ (Validity)

- ข้อมูลและชนิดข้อมูลมีความสอดคล้องกัน เช่น อายุเป็นข้อมูลชนิดตัวเลข ชื่อเป็นข้อมูลชนิดข้อความ
- ข้อมูลมีค่าสอดคล้องกับความเป็นจริง เช่น น้ำหนักต้องไม่เป็นจำนวนลบ วันที่ 30 ต้องไม่ใช่วันในเดือนกุมภาพันธ์
- ข้อมูลบางอย่างจะมีค่าไม่ซ้ำกัน เช่น รหัสประจำตัวนักเรียนในโรงเรียนเดียวกัน เลขทะเบียนรถ
- ข้อมูลบางอย่างต้องไม่เป็นค่าว่าง เช่น ชื่อนักเรียน วันเดือนปีเกิด
- ข้อมูลมีค่าผิดปกติจากข้อมูลค่าอื่น เช่น ข้อมูลอายุของนักเรียน ที่มีนักเรียนอายุ 150 ปี

การเตรียมข้อมูล (Data Preparation)

รูปแบบเดียวกัน (Uniformity)

- เก็บในรูปแบบเดียวกัน เช่น น้ำหนักหน่วยเป็นกิโลกรัม
รูปแบบปีที่เป็นปีพุทธศักราช

ความครบถ้วน (Completeness)

- มีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน

ความทันสมัย (Timeliness)

- มีความสอดคล้องกับเวลา หรือสถานการณ์

การนำข้อมูลมาใช้แก้ปัญหา

การประมวลผลข้อมูล (Data Processing)

เป็นการดำเนินการกับข้อมูลเพื่อให้
ได้สารสนเทศตามวัตถุประสงค์ โดยอาจได้ข้อ
ค้นพบอื่นที่มีความหมายซ่อนอยู่ นำไปสู่
ข้อสรุปที่สอดคล้องกับปัญหาที่กำหนด หรือ
นำไปใช้ประโยชน์ได้

การประมวลผลข้อมูล (Data Processing)

การวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากวิเคราะห์ตาม
วัตถุประสงค์แล้ว อาจวิเคราะห์เพื่อค้นหาความหมาย
อื่นที่ซ่อนอยู่ รวมถึงสาระสำคัญที่จะเป็นประโยชน์
จากข้อมูล เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล ความ
เชื่อมโยงของข้อมูล รูปแบบที่ปรากฏในข้อมูล **ทั้งนี้**
เพื่อให้สิ่งที่ค้นหามีความชัดเจน ต้องรวบรวมข้อมูล
ปริมาณที่มากพอจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

การประมวลผลข้อมูล (Data Processing)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลมีหลายวิธีแต่ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะ **การวิเคราะห์เชิงพรรณนา** ซึ่งเป็นการดำเนินการกับข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น จำนวนเต็มหรือจำนวนจริง โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายคุณลักษณะของชุดข้อมูลที่น่าสนใจ โดยใช้ค่าสถิติ เช่น ค่าเฉลี่ย (Mean), มัธยฐาน (Median), ฐานนิยม (Mode), ร้อยละ (Percentage), ความถี่ (Frequency), พิสัย (Range)

การนำข้อมูลมาใช้แก้ปัญหา

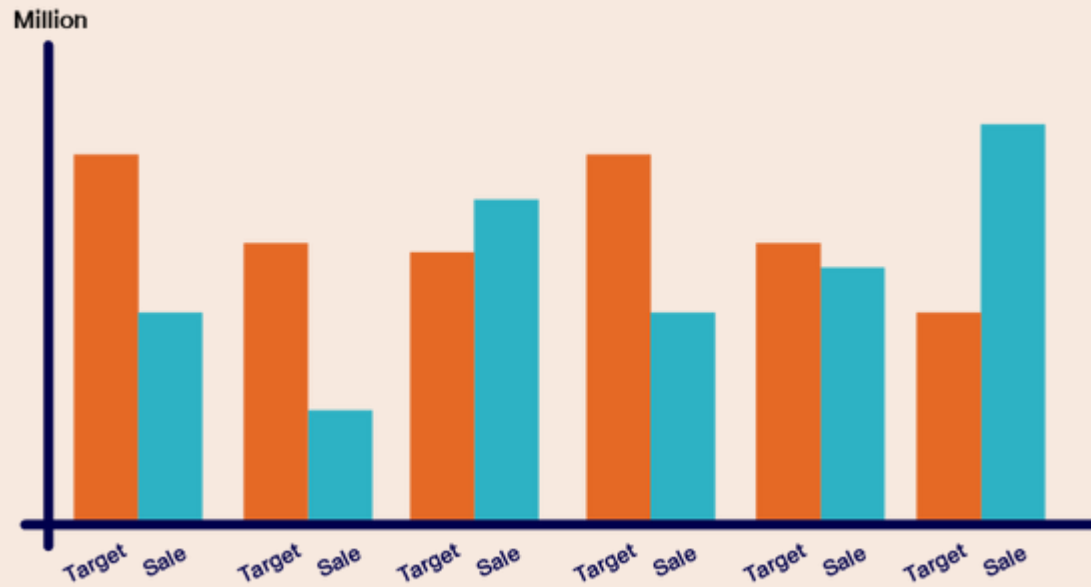
การนำเสนอข้อมูล (Data Presentation)

เป็นการนำเสนอข้อสรุปจากการประมวลผลในรูปแบบที่สื่อความหมายอย่างชัดเจน โดยในที่นี้กล่าวถึงการสื่อความหมายข้อมูลในรูปแบบ การทำข้อมูลให้เป็นภาพ (Data Visualization) ซึ่งเป็นการนำเสนอผลลัพธ์ของข้อมูลในรูปแบบที่ช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร เช่น การนำเสนอในรูปแบบ แผนภูมิ แผนภาพ กราฟ และอินโฟกราฟฟิก

การนำเสนอข้อมูล (Data Presentation)

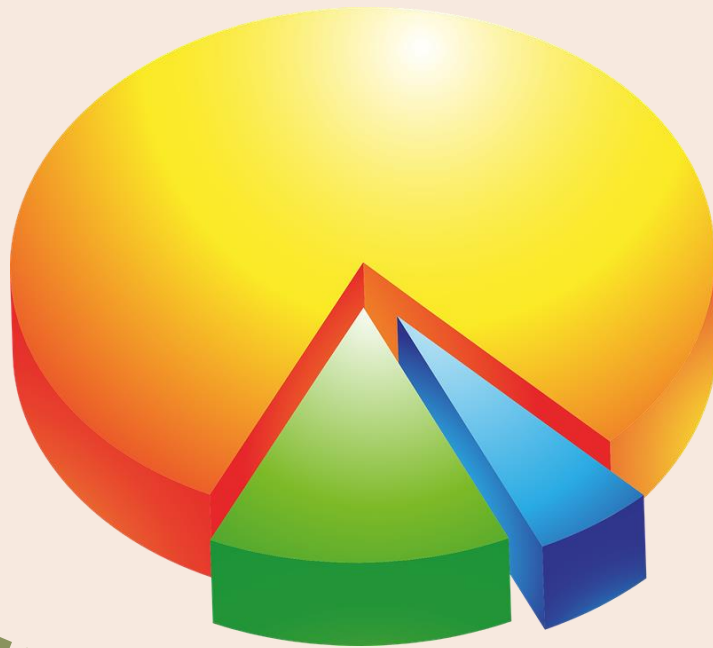
แผนภูมิแท่ง

การนำเสนอข้อมูล (Data Presentation)

แผนภูมิวงกลม

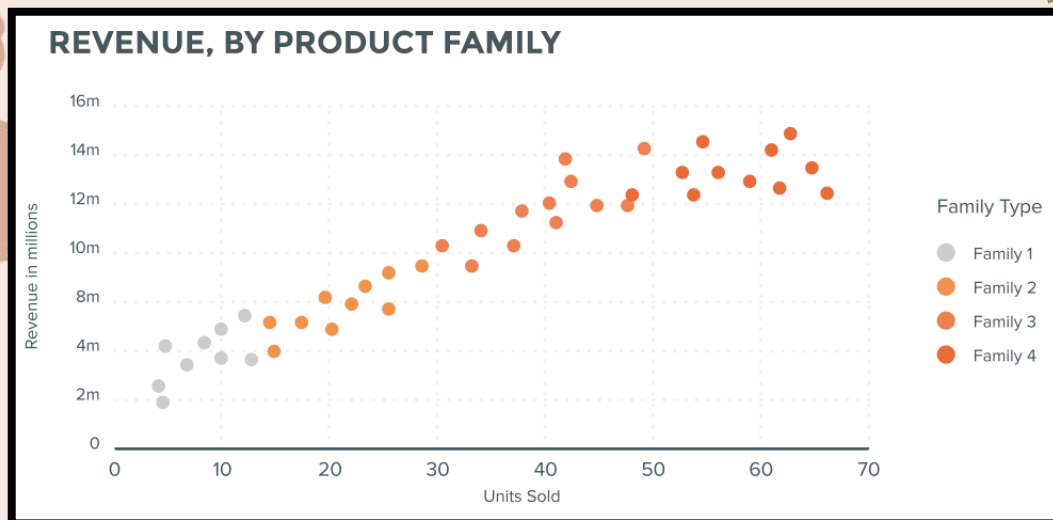
การนำเสนอข้อมูล (Data Presentation)

อีสโทแกรม

การนำเสนอข้อมูล (Data Presentation)

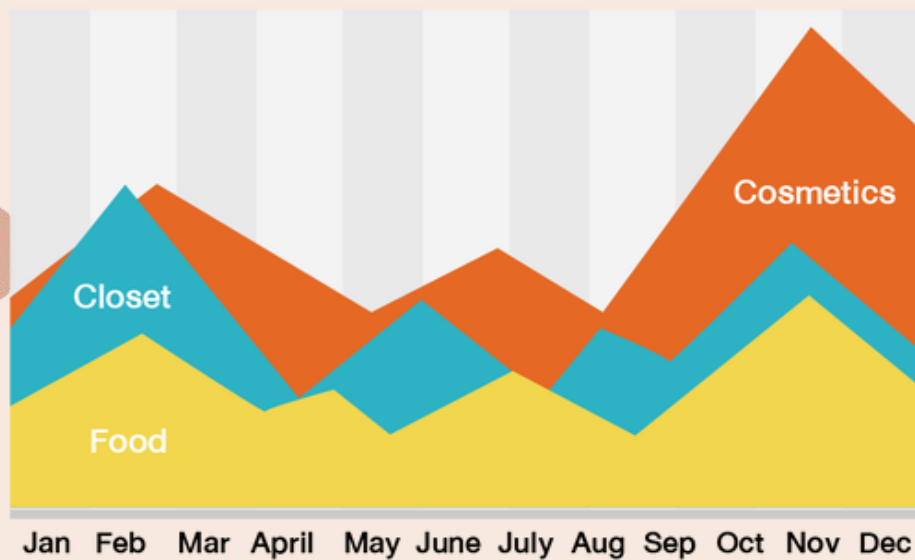
แผนภาพการกระจาย

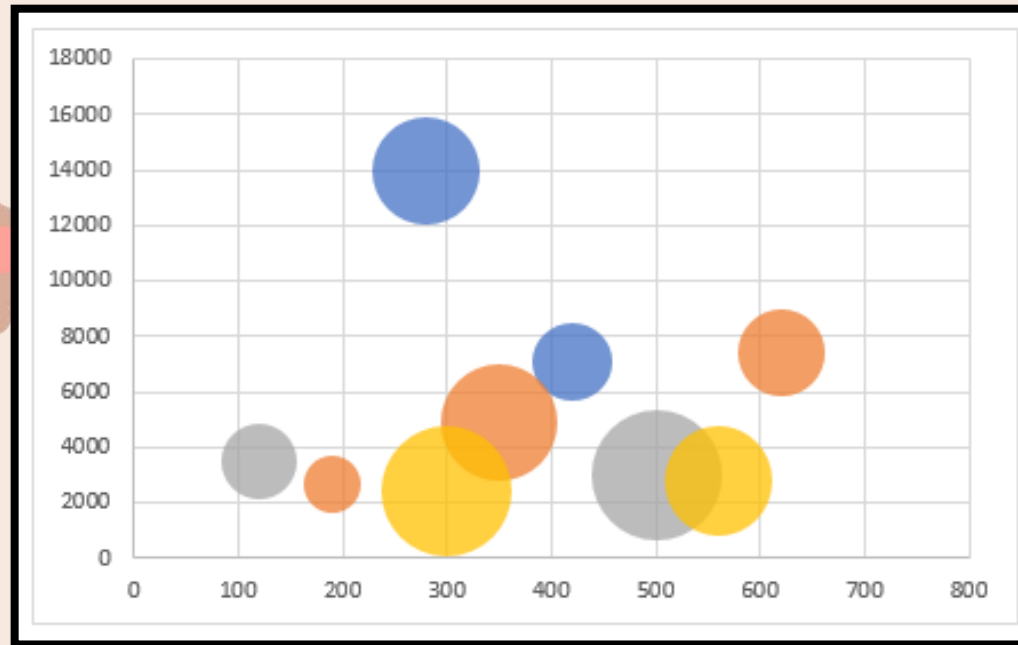
การนำเสนอข้อมูล (Data Presentation)

แผนภูมิพื้นที่

การนำเสนอข้อมูล (Data Presentation)

แผนภูมิแบบฟอง

กิจกรรม

1. ถ้านักเรียนเป็นเจ้าของธุรกิจการผลิตกระดาษชำระ จะเก็บข้อมูลอะไรบ้างและจะประมวลผลข้อมูลอย่างไรเพื่อให้สามารถผลิตกระดาษตรงตามการใช้งานของผู้ใช้
2. ธุรกิจรับ-ส่งนักเรียน จะเก็บข้อมูลอะไรบ้างและจะประมวลผลข้อมูลอย่างไร เพื่อสามารถให้บริการได้เพียงพอและทันเวลา

กิจกรรม

3. ถ้านักเรียนเป็นกรรมการสหกรณ์โรงเรียน ต้องการให้สหกรณ์มีสินค้าที่น่าสนใจและตรงกับความต้องการของลูกค้าส่วนใหญ่ ต้องเก็บข้อมูลอะไรบ้างและจะประมวลผลข้อมูลอย่างไร
4. ถ้านักเรียนต้องการให้โรงเรียนเปิดรายวิชาเพิ่มเติมที่ตรงกับความสนใจและความต้องการของนักเรียนทั้งโรงเรียนมากที่สุด ต้องเก็บข้อมูลอะไรบ้างและจะประมวลผลข้อมูลอย่างไร

กิจกรรม

5. นักเรียนจะนำการวิเคราะห์
ข้อมูลไปใช้แก้ปัญหาใน
ชีวิตประจำวันอย่างไร

สรุปท้ายบท

ปัญหาหรือสิ่งที่สนใจล้วนมีข้อมูลเป็นองค์ประกอบ
สำคัญ เมื่อได้มีการนิยามปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาเรียบร้อยแล้ว
 การนำข้อมูลมาช่วยแก้ปัญหาก็จะเริ่มต้นจากการรวบรวมข้อมูลให้ได้
 ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน การเตรียมข้อมูลให้เป็นข้อมูลที่มี
 คุณภาพอยู่ในรูปแบบที่สอดคล้องกับวิธีการประมวลผลข้อมูล
 โดยเลือกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะนำไปสู่คำตอบของปัญหา
 หรือเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหและการนำเสนอข้อมูลใน
 รูปแบบที่น่าสนใจ สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย

สรุปท้ายบท

จะเห็นได้ว่าข้อมูลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ
ความหมายซ่อนอยู่ภายในด้วยตัวของข้อมูลเองหรือ
เมื่อมีการสร้างความสัมพันธ์กับข้อมูลอื่นๆ ข้อมูลเป็น
พื้นฐานสำคัญในการตัดสินใจของบุคคล สังคม
องค์กรและประเทศโดยคำนึงถึงจริยธรรมและ
ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ผู้จัดทำ

นายพันเอก สุวรรณทา
ตำแหน่ง ครู

